

OBSAH

Ú v o d	5
---------------	---

I. Č Á S T

POJEM BEZPEČNOST

§ 1. T e o r e t i c k á v ý c h o d i s k a	7
Pořádková funkce v organizované společnosti a ve státní organizaci. Stálý profesionální bezpečnostní aparát. Prosazování právních aspektů v činnosti bezpečnostního aparátu.	
§ 2. V ý v o j p o j m u	12
Pojem policie; vznik pojmu; ius politiae v údobí policejního státu. Zúžení pojmu pod vlivem Velké francouzské revoluce. Juristický pojem. Policie je jednou ze součástí státní správy; teoretické důsledky tohoto stanoviska.	
§ 3. P o j e m b e z p e č n o s t a p o j e m b e z p e č n o s t n í p r á v o	18
Pojem policie a pojem bezpečnost. Materiální a formální pojem bezpečnost. Teoretický a praktický význam tohoto rozlišení. Pojem bezpečnostní právo; úvaha o dělení na obecnou a zvláštní část a význam de lege ferenda.	

II. Č Á S T

ÚKOLY BEZPEČNOSTI

§ 4. Ú v o d n í p o z n á m k y	25
Smysl vymezení úkolů bezpečnosti.	
§ 5. P o j m y n e b e z p e č í , r u š i t e l a v e ř e j n ý z á j e m	26
Pojem nebezpečí; problematičnost pojmu; bezpečnost chrání pouze normální stav. Pojem škoda; nebezpečí konkrétní a nebezpečí ab-	

straktní. Rušitel; vymezení pojmu; odpovědnost rušitele veřejné bezpečnosti nebo veřejného pořádku. Bezpečnost chrání jen zájmy veřejné. Bezpečnost preventivní a represivní.

§ 6. Ochrana veřejné bezpečnosti 31

Veřejný klid, veřejná mravnost, veřejná bezpečnost a veřejný pořádek. Vznik pojmu veřejná bezpečnost; vymezení pojmu.

§ 7. Ochrana veřejného pořádku 34

Pokusy právní nauky o vymezení pojmu veřejný pořádek. Proměnlivost obsahu pojmu. Materiálně právní význam normy obsahující pojem veřejný pořádek. Pojem a obsah pojmů veřejný pořádek v užším smyslu a v širším smyslu; teoretický a praktický smysl tohoto vymezení.

§ 8. Pravidla socialistického soužití 45

Pokusy právní nauky o definování pojmu. Vymezení pojmu.

§ 9. Zásada subsidiarity 50

Trojí smysl subsidiarity v bezpečnostním právu. Kompetence bezpečnosti končí na hranici kompetence jiných státních orgánů při ochraně veřejné bezpečnosti a veřejného pořádku. Ochrana osobnosti podle občanského zákoníku. Bezpečnostní orgány jako orgány vyhledávání podle trestního řádu. Proces "odpolicizování" státní správy. Výjimky ze zásady subsidiarity (úvahy de lege ferenda).

III. Č Á S T

PRÁVNÍ ZÁKLADY

§ 10. Úvodní poznámky 59

§ 11. Zásada zákonnosti 60

Požadavek zákonnosti na úseku bezpečnosti; vývoj teoretického nazírání na problém; současné názory právní nauky. Bezpečnost jako činnost právní i jako činnost, v níž nedochází k vydávání správních aktů.

§ 12. Správní uvážení 64

Význam uvážení při aplikaci práva; vývoj názorů. Vázané správní rozhodování a rozhodování na základě uvážení; úvaha volná a váza-

ná. Dvě možnosti, aby právní norma umožnila rozhodování podle uvážení. Tzv. "neurčité výrazy"obsažené v právní normě umožňují uvážení při její aplikaci. Bezpečnost (jako jiné orgány státní správy) nejedná při rozhodování podle uvážení nikdy "volně".

- § 13. O b e c n é z á k o n n é z m o c n ě n í 75
- Speciální a obecné zákonné zmocnění (generální klausule). Vznik a smysl obecného zákonného zmocnění.Legislativně-technická konstrukce tohoto institutu. Zúžení obecného zmocnění zásadou subsidiarity. Další pokusy o zúžení obecného zákonného zmocnění.
- § 14. S p e c i á l n í z á k o n n é z m o c n ě n í 80
- Legislativně-technická konstrukce speciálního zákonného zmocnění; jeho přednost oproti obecnému zákonnému zmocnění.
- § 15. L e g i s l a t i v n í t e c h n i k a s p o j e n í
o b e c n ě h o a s p e c i á l n í h o
z m o c n ě n í 81
- Výhody tohoto spojení v praxi; různé způsoby spojení obecného a speciálního zmocnění v jednom zákoně.
- § 16. P r i n c i p l e g a l i t y a p r i n c i p
o p o r t u n i t y 83
- Význam obou principů; stanovisko právní nauky;situace v čs.pozitivním právu. V případech chráněných trestním právem platí princip legality. Rozhodnutí k zákroku,či k nezakročení musí být výsledkem uvážení, nikoliv pasivního postoje.
- § 17. Z á s a d a p ř i m ě ř e n o s t i 85
- Význam zásady přiměřenosti; zásada přiměřenosti v čs.pozitivním právu.Význam zásady v praktické činnosti bezpečnostních orgánů. Přiměřenost prostředků; přiměřenost užití těchto prostředků ačasová přiměřenost zákroků.

IV. Č Á S T

PROSTŘEDKY BEZPEČNOSTI

- § 18. P o j e m 91
- Právní prostředky bezpečnosti. Obecné zásady platné pro opatření na úseku bezpečnosti; specifické podmínky pro tuto činnost.

A

OBEČNÉ PROSTŘEDKY BEZPEČNOSTI

§ 19. Normativní správní akty	93
Přednost normativních aktů oproti individuálním správním aktům.	
§ 20. Individuální správní akty	96
Dva typy individuálních správních aktů na úseku bezpečnosti; správní rozhodnutí a bezprostřední zákrok. Tzv. "obecný" příkaz". Právní povaha dopravních značek a dopravních zařízení.	

ROZBOR DÍLČÍCH PROBLÉMŮ

§ 21. Rozkazy vydávané v bezpečnostní organizaci	101
Vnitřní služební předpisy. Rozkazy, jimiž se konkrétnímu adresátu ukládají konkrétní služební povinnosti. Oprávnění přezkoumávat vydané rozkazy; formální a materiální přezkoumávání. Akty vydávané jako rozkazy, mající účinky navenek.	

B

TYPICKÉ BEZPEČNOSTNÍ PROSTŘEDKY

§ 22. Zjišťování totožnosti osoby	106
Různé důvody zjišťování totožnosti osoby a jejich právní význam. Stanovisko teorie a legislativy. Hromadné zjišťování totožnosti osob (razie). Požadavek speciálního zákonného zmocnění.	
§ 23. Vyžadování informací	108
Cíl tohoto institutu. Pochybnosti právní nauky; situace v čs. pozitivním právu.	
§ 24. Předvedení (zadržetí) osoby	110
Různé druhy předvedení. Požadavek speciálního zákonného zmocnění	
§ 25. Osobní prohlídka	113
Cíl bezpečnostní osobní prohlídky a její odlišení od obdobných faktických úkonů. Požadavek speciálního zákonného zmocnění.	
§ 26. Prohlídka věcí	114
Cíl prohlídky věcí. Požadavek speciálního zákonného zmocnění.	

Odlišení obou institutů. Názory právní nauky. Požadavek speciálního zákonného zmocnění.

C

DONUCOVACÍ OPATŘENÍ

Pro vynucení rozhodnutí platí obecné předpisy.

Rozdíl mezi "přímým vynucením" jako jedné z forem správní exekuce a "bezprostředním zákrokem". Pojem, cíl a význam bezprostředních zákroků; různé druhy těchto zákroků. Právní povaha bezprostředního zákroku; požadavek zákonnosti a přiměřenosti. Prostředky bezprostředních zákroků: prostředky fyzického působení (zatlačování, uchopení, vyvedení osoby), pomocné prostředky (pouta, proud vody, slzný plyn, služební psi, služební vozidla), zbraně (obušek, bodné a sečné zbraně a střelné zbraně); pravidla o jejich užití; hromadný zákrok bezpečnosti. Užití střelné zbraně; mírnější prostředky. Zákonné zmocnění k užití střelné zbraně v čs. pozitivním právu. Teoretický rozbor problematiky; zda je možná nutná obrana proti tomuto zákroku.

V. Č Á S T

BEZPEČNOSTNÍ ORGÁNY A BEZPEČNOSTNÍ ORGANIZACE

Pojem bezpečnostní orgán. Bezpečnost v širším a v užším smyslu. Bezpečnostní orgány a výkonný bezpečnostní aparát.

Vymezení pojmu. Různé soustavy bezpečnostní organizace: britský systém, francouzský systém, rakousko-německý a sovětský systém. Principy výstavby bezpečnostního aparátu: princip jednoty, principy horizontálního a vertikálního členění.

§ 32. Výstavba čs. bezpečnostního aparátu po roce 1945 do poloviny roku 1969	147
---	-----

Nové prvky výstavby po r. 1945 a jejich legislativní vyjádření .
První a druhý zákon o národní bezpečnosti a jejich zásady.Organi-
zace bezpečnosti do padesátých let. Výstavba čs. bezpečnosti po
zřízení ministerstva národní bezpečnosti. Vztahy SNB a národních
výborů od padesátých let. Třetí zákon o bezpečnosti (zákon č. 70/
1965 Sb.). Bezpečnostní aparát po zřízení čs. federace.

§ 33. Pojem místní bezpečnost	156
-------------------------------------	-----

Vznik a vývoj pojmu. Místní policie jako součást samostatné pů-
sobnosti obcí. Pojetí otázky od vydání druhého zákona o národní
bezpečnosti. Komise národních výborů pro ochranu veřejného pořád-
ku. Pomocná stráž veřejné bezpečnosti. Úvahy de lege ferenda o
místní bezpečnosti.

VI. Č Á S T

ZÁRUKY

§ 34. Právní záruky proti nezákonným z á k r o k ů m b e z p e č n o s t i	173
---	-----

Předpoklad správnosti aktů. Akty nicotné. Problémy odpovědnosti v
případech, kdy bezpečnostní aparát provádí zákroky na pokyn ji-
ných orgánů. Úvahy de lege ferenda. Občanskoprávní odpovědnost.
Právní záruky proti nezákonným bezprostředním zákrokům. Je pří-
pustná nutná obrana proti nezákonným bezprostředním zákrokům?

VII. Č Á S T

Z á v ě r	185
-----------------	-----

VIII. Č Á S T

S e z n a m p o u ž í t é l i t e r a t u r y	189
R e s u m é	195